

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۱۰

صفحات: ۴۷-۶۴

فصل نامه علمی - تخصصی

مطالعات تقدیم زبانی و ادبی (خوار زبان ساقی)

سال هشتم، شماره سی ام، پاییز ۱۴۰۳

مقاله پژوهشی

بررسی ترجمه تشبیهات در ترجمه انگلیسی نیکلسون از دفتر اول متنی معنوی بر اساس مدل پیرینی (۲۰۰۷)

محبوبه مرشدیان^۱، الهام سادات سیداسماعیلی قهروودی^۲

چکیده

با توجه به اهمیت مفاهیم عرفانی در متنی و انتقال اندیشه‌های ارزشمند مولانا به کشورهای انگلیسی زبان، هدف از این مطالعه بررسی راهبردهای ترجمه تشبیهات دفتر اول متنی معنوی (نیکلسون، ۱۹۲۶) براساس مدل پیرینی (۲۰۰۷) است. در تحقیقی کتابخانه‌ای صد تشبیه دفتر اول «متنی معنوی» اثر جلال الدین محمد بلخی و ترجمه آنها (نیکلسون، ۱۹۲۶) به طور تصادفی انتخاب شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، بررسی کردیم که کدام راهبرد پیرینی (۲۰۰۷) در ترجمه تشبیهات انتخابی به کار رفته است و با چه فراوانی. نتایج نشان داد که بین راهبردها، ترجمه تحتاللفظی پربراسمندترین راهبرد مترجم بوده است (۷۱٪). دو مین روش پرسامد، حفظ همان مشبه به و بیان وجود شباهت با ۱۶ عدد و ۱۶٪ درصد است. مترجم در چندین مورد از دو راهبرد توأمان در ترجمه یک تشبیه استفاده کرده است (راهبرد ترکیبی)؛ ۶ مورد (۶٪)، و نیز از راهبرد دوم (جایگزینی مشبه به با مشبه به متفاوت) ۳ بار (۳٪) و از راهبرد سوم (کاهش و تقلیل تشبیه) ۳ بار (۳٪) استفاده کرده است. به علاوه، مترجم در یک مورد راهبرد ششم - حذف - را به کار برده است. نهایتاً مترجم از راهبرد پنجم (جایگزینی مشبه به با شرح و توضیح) به تنهایی استفاده نکرده است. علاوه بر غالب بودن کاربرد ترجمه تحتاللفظی، نتایج نشان می‌دهد که مدل پیرینی (۲۰۰۷) می‌تواند شامل یک راهبرد نیز ترکیبی باشد. یافته‌های این پژوهش، به کار استادان آموزش ترجمه ادبی می‌آید و به مترجمان آتی می‌آموزد که برای اجتناب از ترجمه تحتاللفظی تشبیهات می‌توانند با کمی خلاقیت یکی از راهبردهای دیگر را در آن درآمیزند.

کلیدواژه‌ها: راهبردهای ترجمه تشبیهات پیرینی (۲۰۰۷)، ترجمه ادبی، متنی معنوی، نیکلسون، ترجمه تحتاللفظی.

^۱. استادیار گروه مترجمی زبان انگلیسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه غیرانتفاعی طلوع مهر قم، ایران. (نویسنده مسئول)
m.mehrabi@abru.ac.ir

^۲. دانش آموخته کارشناس ارشد مترجمی زبان انگلیسی.

Investigating the Translation of Similes in Nicholson's English Translation of the First Book of Masnavi Ma'anvi Based on Pierini's (2007) Model

Mahboobeh Moshedian¹,
Elham Sadat seid Esmaili Ghahrudi²

Abstract

Considering the significance of mystical concepts in the Masnavi Ma'navi and the conveyance of Rumi's invaluable thoughts to English-speaking countries, this study investigates the Nicholson's (1926) English translation strategies of similes in the first book of the Masnavi Ma'navi by Rumi based on Pierini's (2007) model. In a library study, first one hundred similes and their English from the first book of the Masnavi Ma'navi and their translations were selected. Then, it has been examined which Pierini (2007) strategy used in translating the selected similes and with what frequency. The results showed that literal translation was the most frequent strategy employed by the translator (71%). The second most frequent strategy was retention of the same vehicle plus explication of similarity feature(s) (16%). The translator also used a combination of two strategies for a single simile in several cases (couplet); (6%). In addition, he used the second strategy (replacement of the vehicle with a different vehicle) 3 times (3%), and the third strategy (reduction to the simile, if idiomatic, to its sense) 3 times (3%). Furthermore, he used the sixth strategy – omission – in one instance. Finally, the translator did not use the fifth strategy (replacement of the vehicle with a gloss) alone. In addition to the predominant use of literal translation, the results indicated that Pierini's (2007) model can include couplet strategy, as well. The findings of this study are useful for teachers of literary translation courses and future translators. It will teach them for avoiding the literal translation, similes can be creatively combined with one of the other strategies.

Keywords: Pierini's model of simile translation strategies, Literary translation, Masnavi Ma'navi, Nicholson, Literal translation.

¹ Assistant Professor, English Translation Department, Faculty of Humanities, Tolo Mehr Non-Profit University of Qom, Iran. (Corresponding Author) m.mehrabi@abru.ac.ir

² MA in English Translation. elhamsadat6997@gmail.com